

at et saadant direkte Forbud er indeholdt i Loven om Landkommunernes Styrelse.

Hvis man nu ser hen til de faktiske Forhold, og hvorledes de have udviklet sig i denne Henseende paa de forskellige Steder, finder man et broget Billede. I Kjøbenhavn yder Kommunen et Bidrag, der for nærværende Tid er 20,000 Kr., og som man ønsker og haaber at faa forøget eller fordoblet i indeværende Aar. Dette Bidrag ydes ganske vist til en privat Forening, men det Bidrag, som Kjøbenhavns Kommune yder til Bispisningsforeningen for Børn, er allerede for nærværende Tid omtrent dobbelt saa stort som det, samtlige Medlemmer af denne Forening yde. Derhos finder Bispisningen Sted i selve Kommunens Skolebygninger, og Kommunen yder Brændsel og Opvarmning foruden det Pengebidrag, jeg altsaa har omtalt. Det forekommer mig, at vi her ere temmelig nær inde paa en direkte Bispisning fra Kommunens Side. I Aarhus synes et ganske lignende Forhold at finde Sted, i alt Fald bispises Børnene i selve Skolebygningerne og med Understøttelse fra Kommunens Side. Paa Frederiksberg synes man efter de Oplysninger, jeg har kunnet indhente, at være gaaet en anden Vej, den, man er gaaet i Tyskland og senere ogsaa i Norge, nemlig at indføre Husholdning og Madlavning som Skolefag, saaledes at den Mad, som paa den Maade fremstilles, bagefter overlades Børnene mod en vis Betaling, for saa vidt de ere i Stand til at yde denne, men for saa vidt det er trængende Børn, som ikke have Raad dertil, gives Maden dem gratis i et nærmere vedtaget Forhold, saa vidt jeg ved, $\frac{1}{3}$ gratis og $\frac{2}{3}$ mod en Betaling af 10 Øre pr. Portion. I Byerne Helsingør, Viborg, Horsens og Lemvig giver Kommunen et Pengetilskud til Bispisningen, og i Horsens ledes Bispisningen af en Overlærer ved Skolen. I Næstved og Kolding give Kommunerne Lokale. Hvad Landkommunerne angaar har jeg ikke kunnet finde andet, end at i Hvidovre Sogn gives der for Valbys Vedkommende et kommunalt Tilskud til Skolebørns Bispisning. Hvorvidt det er med Amtsraadets Samtykke eller ikke, har jeg ikke bragt i Erfaring.

Stillingen er altsaa den, at der ydes kommunalt Tilskud paa mange Steder i en eller anden Form, mere eller mindre i Form af Tilskud til Foreninger, men paa samme Tid hævdes det altsaa, om ikke i meget bestemte Udtryk, saa dog væsentlig, at Sognekommunerne, eftersom det ikke er forbudt i den kommunale Lovgivning, have

en Ret til at kunne bispise direkte og uden Samtykke fra Tilsynsmyndighederne, medens Indenrigsministeriet ikke benægter, at en saadan Ret efter Omstændighederne virkelig kan være til Stede. Det forekommer mig nu, at det vilde være meget nyttigt, for ikke at sige nødvendigt, om man gennem Lovgivningen kunde tilvejebringe den størst mulige Klarhed i denne Henseende. Denne Klarhed er ganske vist i det foreliggende Lovforslag tilvejebragt for Sognekommunernes Vedkommende, men samtidig har man derved fremkaldt en af de Indvendinger, som jeg har at gøre til det foreliggende Lovforslag. Jeg har nemlig ment, at man af principielle Grunde bør modsætte sig, at Sognekommunernes Rettigheder udvides ad denne Vej og ved denne Lejlighed. Det er jo sikkert nok, at Landkommunalloven er en meget liberal Lov, som indrømmer Sognekommunerne et betydeligt Maal af Selvstyre, og jeg er slet ikke sikker paa, at der overhovedet er nogen Anledning til i den Henseende at gaa videre, end man allerede er gaaet, men jeg er i hvert Fald af den Mening, at ét er at ville bispise fattige Skolebørn, et andet bør det være igennem en Lov herom at skyde en Breche i den bestaaende Ordning af Landkommunernes Styrelse. Dette har jeg ment var ikke tilraadeligt og heller ikke nødvendigt.

Hvad nu selve dette angaar at give trængende Skolebørn Mad i Undervisningstiden, finder jeg ogsaa Bestemmelserne i Lovforslaget utilfredsstillende. Som jeg gentagende har hævdet i det andet Ting, aabner Lovforslaget, som det er affattet, i Virkeligheden Adgang til at kunne bispise alle Børnene vederlagsfrit. At der skal et Skøn til, maa man jo indrømme, det er ganske klart, men det bør alligevel efter min Mening, naar man skal lovgive paa dette Omraade, udtales, at der skal være en økonomisk Trang til Stede, og det er ikke udtalt hverken i Lovforslagets Titel eller dets Tekst.

Naar det i Lovforslaget er udtalt, at Bidrag fra en Kommune til Bispisning af fattige Børn ikke skal gælde som Fattighjælp til Forældrene, er det et Punkt, som jeg ikke behøver nærmere at omtale, thi det er i Virkeligheden Lovforslagets Hovedpunkt. Med Fattighjælps Virkninger vilde det jo nu staa en Kommune frit for at yde Understøttelse paa den Maade, den selv finder rigtig, og der vilde altsaa sikkert ikke være noget til Hinder for, at en Sognekommune ogsaa kunde yde Fattighjælp i Form af Bispisning til Skolebørn.